

A HTMT HÍREI

Elérhető a Magyar Tudomány márciusi száma

Elérhető a Magyar Tudomány márciusi száma, melynek aktuális tematikus összeállítása „A fenntarthatóság új megközelítésben • New Approach to Sustainability” [...] Melyben többek között Kubassek János, Hunfalvy János, a magyar tudományos geográfia megalapítója című tanulmány is elérhető. A szerző ismerteti Hunfalvy János életútját, aki (1820–1888) a ma Szlovákiában található Nagyszalókon született 1820-ban, földműves családban. Hunfalvy János évtizedes munka révén került a tudományos életbe. A Karl Ritter által képviselt földrajzi irányzat hazai meghonosítójaként tartott beszédével lett a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja...” Forrás: Mersz.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Esterházy Jánosról szolt az „Ez itt a kérdés” című televíziós kerekasztal-beszélgetés

Február 24-én került bemutatásra az M5 kulturális televízió Ez itt a kérdés című műsorában az Isten szolgája Esterházy János életútjával kapcsolatos kerekasztal-beszélgetés, melynek résztvevői Surján László, volt EU parlamenti képviselő, Pawel Cebula OFM, minorita szerzetes, Molnár Imre történész és Duray Miklós volt, aki on-line kapcsolattal csatlakozott a beszélgetéshez. [...] A Gulyás István által vezetett, számos érdekes témát felvető és boncolgató beszélgetés több pozitív visszajelzést is kapott, melyekből kiderült az is, hogy még mindig vannak olyan ismeretlen történetek, melyeket az egyes családok őriznek Esterházy János emlékével kapcsolatosan. Az alábbiakban, két ilyen család-történeti visszaemlékezést közlünk...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Mobil művészeti helyszín nyílt Losoncon

Érdekes kezdeményezés szemtanúi lehetnek mindazok, akik Losoncon elsétálnak a Vajanský és Ady utca kereszteződésében lévő tere, ahol a Városi Kulturális Központ a Mobil Tesztelési Helyszín mintájára egy mobil művészeti helyszínt (MMH) hozott létre. A négy kétoldali táblán Gyurkovits Ferenc (Budapest, 1876. 3. 28. – Losonc, 1968. 1. 20.) losonci magyar festőművész hét alkotását, illetve azok részletét mutatja be. Sajnálatos, de megszokott módon csak szlovák nyelven. Az eredeti alkotások a Városi Múzeumban tekinthetők meg. Alkotásainak egy része a múzeumok tulajdonába került, de a másik, nagyobbik része magángyűjteményekben, családok és művészeti pártolók tulajdonában található. [...] 85 éves korában így emlékezett vissza az első, Losoncon eltöltött éveire: „Amikor én kezdtem (...), nagyon nehéz volt a művész élete. Állás, fix kereset nem volt, pénzem pedig csak akkor, ha sikerült eladnom valamit. Mit tagadjam, kénytelen voltam házalni, összegöngyölt képeimmel látogatni a hivatalokat, kávéházakat, lakásokat...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Kötetismertető: Az 1848/49-es Lévai Nemzeti Őrsereg zászlaja és másolatának története

A lévai székhelyű Reviczky Társulás igen sokrétű munkát végez. [...] A 2020-as esztendőben Müller Péter, a társulás Léva és vidéke helytörténeti szakosztály vezetőjének szerkesztésében a Lévai Nemzeti Őrsereg zászlajának különleges történetét elevenítette fel könyv formájában. Mint az előszóban írja: „egy becses ereklye, az 1848/49-es Lévai Nemzeti Őrsereg zászlaja történetének leírását tartja a kezében. A zászló maga 172 évvel is nagy történelmi értéket képvisel (...) a 172 éves létezéséből hatvanhárom éven át az üldöztetés, negyvenöt éven keresztül a mellőzés jutott neki osztályrészül, s csupán harmincöt olyan év adatott életében, amikor a zászló fontossága és emlékezete dicsőségben élt a lévai köztudatban.” A történetet levéltári kutatás eredményeivel, hiteles dokumentumokkal gazdagítja, valamint idéz az egykori regionális és országos szintű tudósításokból is...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: 75 éve írták alá a magyar-csehszlovák lakosságcsere-egyezményt

A második világháború után az újjáalakult Csehszlovákiában az 1945. április 5-i kassai kormányprogram a magyarokat és a németeket kollektívan tette felelőssé az ország "felbomlásáért". [...] E dekrétumok kiadásában nagy szerepet játszott, hogy az 1945. júniusi potsdami konferencián a nagyhatalmak nem engedélyezték a magyarság egyoldalú kitelepítését, csak a lakosságcserét, a tiszta szláv állam megteremtésén fáradozó csehszlovák kormánynak ezért más módszereket kellett találnia a magyar kisebbség felszámolására. [...] A nagyhatalmak magyar szempontokat elutasító álláspontja és a felvidéki magyarokat sújtó "nyomásgyakorlás" révén a prágai kormánynak sikerült a magyar kormányt megegyezésre kényszerítenie a határmódosítás nélküli lakosságcsere-ről. Az

1946. február 27-én Budapesten aláírt lakosságcsere-egyezményt a magyar parlament 1946. május 14-én cikkelyezte be...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Kerényi Jenő hányatott sorsú lévai szoborcsoportjának története

A lévai egykori, mára már szépen felújított Schoeller hengermalom szomszédságában látható szobortorzónak szintén különös sors adatott. [...] Kerényi Jenő szobrász Hősök című alkotását a város vezetése rendelte meg 1941-ben. Az első világháborús hőst és feleségét valamint gyermekét ábrázoló szoborcsoportot a városi iskola és a biztosító előtti tágas téren helyezték el. A korabeli sajtó ekképpen szólt a szoborról: a lévai emlékművel a világháború halott hősei előtt kívánt tisztelegni az éppen újra Magyarországhoz csatolt kisváros. A város főútja mentén elhelyezkedő parkot sajnos nem sokáig díszítette a vörösköböl készült alkotás. A második világegést követően a felszabadító vörös hadsereg ledöntötte. Több évtizeden keresztül Cziria Géza rejtegette s így mentette meg az utókornak. A torzót az elmúlt években helyezték el a szépen felújított Schoeller-hengermalom melletti udvar egyik épületének a sarkára...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Törvény készül a kettős állampolgárok azonosításáról

A Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács (RNBO) utasította a miniszteri kabinetet, hogy két hónapon belül készítsen elő törvényjavaslatot a kettős állampolgárságú ukránok azonosításáról – jelentette ki Olekszij Danyilov, az RNBO titkára a testület péntek esti ülését követő sajtótájékoztatóján, amelyről az Ukrajinszka Pravda számol be. Danyilov kifejtette, hogy az új törvénynek ellenőrzési eszközöket kell biztosítania a más állampolgársággal is rendelkező személyek azonosítására. „Most mindenkinek, akinek van ilyen (kettős állampolgársága – UP), azt tanácsolnám, hogy gyorsan szabaduljon meg a más állampolgárságtól, nehogy kellemetlen helyzetbe kerüljön” – jelentette ki. [...] Danilov szerint ez elsősorban a köztisztviselőket érinti. "Ha valaki parlamenti képviselő vagy miniszter akar lenni, ha helyi önkormányzati szervezetben akar dolgozni, a helyi – vidéki vagy más – tanácsok képviselője akar lenni, akkor tudnunk kell, hogy Ukrajna állampolgára. Ha van másik állampolgársága, akkor erről tájékoztatnia kell, és mielőtt hivatalba lépne, le kell mondania a második állampolgárságról” – hangsúlyozta Danilov...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Második életet kap négy kárpátaljai várrom

Kárpátalja különböző részein található négy vár maradványait a Kárpátaljai Megyei Tanács tulajdonába helyezték át. A megfelelő döntést a megyei tanács képviselőinek többsége szavazta meg. A továbbiakban a Szerednyei várrom (XIII. századi építészeti műemlék), a nagyszőlősi Ugocsa várrom (Kankó-vár, a XV. századi építészeti műemlék), a királyházi Nyalábvár XIII. századi építészeti műemlék) és a Kovászói várrom (XII-XIII. századi építészeti műemlék) a helyi közösségek fennhatóság alá kerül, amelyek felvállalták a várak maradványainak felújítását, állagmegóvását...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Múzeummá alakítják a darvai görögkatolikus fatemplomot

Restaurálják és múzeummá alakítják át a técsői járási Darva (Kolodne) görögkatolikus fatemplomát. A Csodatéví Szent Miklósról elnevezett templomot 550 évvel ezelőtt építették. Jelenleg Uglya (Uhlja) község tulajdonát képezi...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: KMDFKSZ vezetőképző Felsőgerebenen

A hétvégén Felsőgerebenen, a Kárpátaljai Hazajáró Egylet vendégházában tartotta éves vezetőképzőjét a Kárpátaljai Magyar Diákok és F fiatal Kutatók Szövetsége. A résztvevők megismerkedtek a szövetség múltjával, feladataival, a szülőföldön való szerepükkel. Tartottak önismereti és csapatépítő blokkot, vitadélután, kommunikációs tréninget...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Idegenvezetők világnapja a Rákóczi-főiskolán

Az idegenvezetők világnapját 1985 óta számos országban február 21-én ünneplik. Ekkor az idegenvezetők saját honfitársaiknak mutatják be városukat ellenszolgáltatás nélkül, hogy azok jobban megismerjék a városuk érdekességeit. Hasonlóképpen cselekedtek idén a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszékének a szervezésében a turizmus szakon tanuló 3. évfolyamos diákok. Dr. Sass Enikő, a Rákóczi-főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszékének docense, az esemény egyik szervezője lapunknak elmondta, hogy már 4. éve szervezik meg a főiskolán az idegenvezetői világnapot. [...] A turizmus szakos diákok a földrajz szakos diáktársaiknak szerveztek versenyt, amely különböző feladatok teljesítését foglalta magába időkorlát

mellett (60 perc) a város különböző részein. [...] Idén Bíró András, a Kárpátaljai Hazajáró Honismereti és Turista Egylet elnöke tartott előadást a világnap alkalmából Kárpátalja rejtett kincsei címmel. Előadásában kitért az egylet 2019-es megalakulására, a 2020-as év 18 sikeres túrájára, illetve a 2021-ben tervezett túraútvonalakra. Az előadást követően következett az eredményhirdetés...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Felavatták Matl Péter szobrászművész Gúzsba kötve című alkotását

Február 25-e a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja. Nekik állít emléket Matl Péter szobrászművész Gúzsba kötve című alkotása, amely a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola udvarán kapott helyet. Szilágyi Mátyás, a beregszászi külképviselet vezetője beszédében elmondta [...] Matl Péter szobra az emberi szenvedés emléke. Köszönetét fejezte ki, hogy a szobrászművész megajándékozta a magyar közösséget, Beregszászt, a főiskolát a műalkotással... [...] A háromalakos szoborkompozíció az érzelmi hullámvázis azon fázisait rögzíti, az elvágyódástól a tehetetlenségig, a tehetetlenség érzésén át a magába roskadásig, amit akkor él át az ember, amikor valamilyen oknál fogva elveszíti a lelki egyensúlyát, szabadságát. ...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

A kommunista diktatúra áldozataira emlékeztek az Ortutay-kollégiumban

Február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján Dupka György történész által összeállított pannó kiállítást nyitott meg az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumban. Az eseményre a jelenleg érvényben lévő karantén szabályok miatt zárt körben, a kollégium diákjai és munkatársai jelenlétében került sor. Dr. Dupka György történész emlékeztetett: az eddigi kutatások szerint több mint 1 millió magyar került a Gulág táborába a Szovjetunió különböző részein az egykori Magyar Királyság területéről, köztük számos egyházi személyiség. Jelentős részük sosem tért haza. [...] A kommunizmus áldozatainak emléket állító anyag nagyobbik része a munkácsi várba, 17 egyházi vonatkozású pannó pedig a kollégiumba került. Az egyházüldözés Kárpátalján a görög katolikus egyházat érintette a letragikusabban: 129 görögkatolikus pap ugyanis nem volt hajlandó elhagyni hitét. Közülük sokan mártírhalált haltak, másokat akár 25 év szabadságvesztésre ítélték. A kiállítás méltó helyre került, hiszen anyagában központi helyet foglal el az Ortutay család története. [...] A felszólalásokat Demkó Ferenc, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye Beregszászi Magyar Esperesi Kerületének helynöke zárta...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Dupka György: „Jön még egy új világ...”

Megjelent Dupka György történész, az MTA külső köztestületi tagjának: „Jön még egy új világ...” A magyar '56 kárpátaljai kézikönyve (A forradalom visszhangja a „megrengett Szovjetföldön”, 1956–1959). című, tudományos, ismeretterjesztő monográfiája az Intermix Kiadó gondozásában. A borítón Balácsi László 1956-ban készült felvétele a Beregszászon áthaladó tankoszlopról, fölötte a KGB ungvári börtönében 1957–1958 között a politikai elítéltekről készült archív arcképek láthatók. “Ebben a műben saját eddigi kutatásaim és más történészek eredményeire építve bemutatom az '56-os forradalom és szabadságharc kárpátaljai visszhangját, előzményeit, az ahhoz vezető utat, valamint az utána következő időszakot is...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Gyerekek szülnék gyereket. Az orvosok szerint ötödiktől kellene kezdeni a szexuális nevelést

Továbbra is riasztó képet mutat a kiskorú anyák helyzete: Európában a kamaszként gyereket szülők 23%-a kerül ki Romániából. Nálunk rosszabb helyzetben az arányokat tekintve csak Bulgária van. Az Adevarul szakértőket, többek között orvosokat kérdezett a jelenségről, ezt szemlézzük az alábbiakban. A szakorvosok leszögezték: ezek a lányok nem érettek egy gyerek kihordására sem fizikailag, sem lelkileg. És többnyire a szociális háttérük is zilált, így azon kívül, hogy az ő életüket tönkreteszi egy idő előtti szülés, nem árt belegondolni, milyen sors vár a gyerekeikre. Az orvosok szerint eléggé gyakori, hogy komplikációkkal jár a kiskorúak esetén a szülés, sokszor kell császármetszést alkalmazni. Épp ezért nevezik érthetetlennek és károsnak az egyházak és a politikusok hozzáállását, akik ellenzik a szexuális nevelést az iskolában. A szakértők szerint botorság azt gondolni, hogy az internet világában a gyerekek nem bukhatnak rá a szexualitással kapcsolatos tartalmakra. Ezért sokkal jobb lenne, ha hiteles forrásból kapnának megfelelő információkat ahelyett, hogy pl. a pornófilmekből pótolnák az ismereteiket. Általános és cseppet sem kedvező jelenség továbbá, hogy az apák zömében 10 évvel idősebbek a gyerekanyáknál. A statisztikai adatok szerint a járványügyi korlátozások alatt a gyerekanyák száma tovább nőtt...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Az EP kulturális bizottságában elítélték a Minority SafePack elutasítását

„A Minority SafePack elutasítása kapcsán felmerül a gyanú, hogy az Európai Bizottság egyszerűen a könnyebb utat választotta, ahelyett hogy intézkedéseket javasolt volna az Európai Unió kulturális és nyelvi sokféleségének védelmében, és elindított volna egy

valódi párbeszédet a kisebbségi jogokról mint alapvető emberi jogokról, valamint vitába szállt volna a kisebbségi kérdésben vonakodó tagállamokkal” – mondta Vincze Loránt az Európai Parlament (EP) kulturális bizottságának csütörtöki ülésén. A CULT bizottság az MSPI elutasítását követően kezdeményezett eszmecsere az EB képviselői és a képviselők között. A bizottság tagjai, illetve a többi érintett szakbizottság képviselői egyaránt elítélték az EB döntését. [...] Írországból is sikerült összegyűjteni a Székely Nemzeti Tanács által a nemzeti régiók védelmében indított európai polgári kezdeményezés sikeréhez szükséges aláírásszámot – jelentette be Facebook-oldalán az SZNT. A szükséges szignószám egyébként igen gyorsan gyűlt össze, hétfőn még mindössze 20 százalékon állt a mutató, szombaton pedig már meghaladta a 122 százalékot...” Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Mozgalom indult a Marosvásárhely melletti községbe tervezett panelek ellen

Erdély-szerte közismert jelenség, hogy a nagyvárosok vonzáskörzetében található falvak előbb-utóbb urbanizálódnak: jobb esetben egyfajta kertvárossá válnak, azonban számos ingatlanfejlesztő faluképromboló panelek felhúzásával hozná ki a maximumot befektetéséből. Hasonló történhet Marosvásárhely szomszédságában is, ám a koronkaiak nem hagynák annyiban: Tömbházmentes Koronka néven mozgalom indult a községközpontban a település vidéki arculatának megőrzéséért. A faluban lakossági fórumot is szerveztek, amelyen a megjelentek egyhangúlag az erőltetett urbanizáció ellen foglaltak állást. A Marosvásárhelyről kiköltözött Floarea Ursulescu személyében szószólójuk is akadt a helyieknek. A jogász végzettségű asszony (Tömbházmentes Koronka) névvel széles körű polgári mozgalmat indított a vidéki tömbházépítés ellen a mintegy 2700 lelkes, többségében magyarok lakta településen. „Ha tömbházak látványára vágynánk, nem költöztünk volna vidékre...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Helyszíni riport: Benéztünk egy kolozsvári lakossági fórumra

Benéztünk egy lakossági fórumra, megnézni, mit ügködnek, és hogy a magyar a lakosság mivel elégedetlen. Egy lakos nemrég felvetette, hogy bizony-bizony sok az olyan tábla Kolozsváron, amelyek sértők a magyar közösségre nézve, vagy csak szimplán történelmi valótlanosságokat állítanak. [...] És hát tényleg sok van, gondoljunk csak Baba Novac szobrának talapzatára, ahová szépen felírták, hogy a "magyarok" szörnyű kínok között ölték meg Vitéz Mihály legfőbb emberét. A helyi RMDSZ most összegyűjtötte, lefényképezte, és Lupescu Radu történésszel véleményeztették ezeket a táblákat. [...] Kolozsváron általában nagyon szépen látszik, hogy a magyar közösség egy része párhuzamos valóságban élve [...] ki vannak akadva arra az urbanisztikai káoszra, ami az "erdélyi fővárost" jellemzi, addig a magyar közvéleménynek többnyire másfajta szimbolikus, vagy a lakóhelyük szempontjából fontos ügyek élveznek elsőbbséget...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Beiskolázás szórványban cikksorozat: Máramaros megye

A következő tanévben országszerte kevesebb diák kezdi meg a középiskolát, mivel a mostani nyolcadik osztályosoké volt az első évfolyam, amely az iskolát az előkészítő és nem az első osztályban kezdte el. Máramaros megyében két tanintézményben három kilencedik osztály indul jövőben, és a helyiek kifejezetten örülnek annak, hogy általános iskolai osztályok nem szűnnek meg. A nagybányai Németh László Elméleti Líceumban két kilencedik osztály indul a következő tanévben, ezek közül az egyik úgynevezett mozaikosztály lesz, amelyben részben matematika-informatika, részben pedig természettudományok szakon tanulnak a diákok. [...] Máramaros megyében egy további intézményben indul magyar nyelvű kilencedik osztály, Máramarosszigeten, a Leőwey Klára Elméleti Líceumban, ott szintén természettudományok szakirányú osztály indul...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Tonk Márton rektor a Nézőpontban

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem akadémiai közösségének decemberi döntése értelmében Tonk Márton filozófust, az MTA külső köztestületi tagját választották a felsőoktatási intézmény rektorává. Ő a Székelyhon Tv legújabb műsorának vendége, akivel többek között folytonosságról és tervekről beszélget Rostás Szabolcs műsorvezető. A kolozsvári kar korábbi dékánjának, a szenátus volt elnökének fő célkitűzései között szerepel a doktori iskola beindítása és a negyedik, sepsiszentgyörgyi kar létrehozása. A felsőoktatási intézmény vezetője a Nézőpontban kifejti, melyek az erősségei húsz év elteltével a Sapientianak, mely területeken nyújt kiemelkedő képzést, miért érdemes ezt az egyetemet választania egy fiatalnak. A rektor ugyanakkor arról is beszél a Nézőpontban, van-e esély arra, hogy a magyar állam támogatásával működő egyetemet a román állam is finanszírozza...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Bakk-Miklósi Kinga pszichológus a kiégésről

Egyre gyakrabban találkozunk a kiégés, angol szaknyelven „burnout” fogalmával, ám ez egyáltalán nem új keletű jelenség – tudtuk meg Dr. Bakk-Miklósi Kinga pszichológustól, az MTA külső köztestületének tagjától. Kiégés alatt olyan hosszantartó kimerültségi állapotot értünk, amit egy idő után nem lehet kipihenni és számos tünet társul hozzá. Bár a kiégés fogalmát elsősorban a modern társadalmunk dolgozó felnőtteihez kapcsoljuk, úgy tűnik, egyre korábbi életszakaszban kezdődik a veszélyeztetettség. Azon túl, hogy a munka egyre nagyobb szeletét tölti ki életünknek, gyakran az önmegvalósítást, a boldogságot is ehhez társítjuk. [...] A kollektív társadalmi nyomáson túl a családból hozott minták is meghatározóak ebben a viszonylatban. [...] Az egyetemi oktató elmondta, a fiatal felnőttek körében két véglettel találkozik: azokkal, akik egyáltalán nem tudják, mit akarnak, keresgélnek, pályákat

váltak és nem tudnak elköteleződni, valamint azokkal, akik megtalálták helyüket és abban „túl jónak” akarnak mutatkozni, érzelmileg túlságosan is bevonódnak, és mindent feltesznek egy lapra...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Kalapos Éva Veronika, író

Kalapos Éva Veronika sokoldalú szerző. Míg bizonyos kötetei (Arccal a hóban, Massza, D.A.C. sorozat) célközönsége egyértelműen a fiatal korosztály, addig az „F mint” a nagyvárosi melós monoton hétköznapijaiba enged bepillantást. Irodalomról, írásról és társadalmi problémákról beszélgettünk. [...] Foglalkozni olyan problémákkal, amilyenekkel nekem is jól esett volna, hogyha tizenévesen egy könyvben szembesülök. Fontos, ha néhány dolgot szem előtt tart az ember. Hirtelen az a példa jut eszembe, hogy mondjuk, amikor egy szereplőnek a kvázi szexuális ébredéséről írok, akkor nyilván muszáj ezt egy kicsit visszafogottabban megírni. Amikor arról írok, hogy az első szeretkezés adott esetben fájhat, akkor ne úgy írjam le, hogy halálra rémítsem vele. [...] Nemrég alakult a Szépirok Társasága Női Érdekvédelmi Fóruma, és ők készítettek egy kutatást arról, hogy az elmúlt években a nagyobb irodalmi díjak díjazottjai között hány nő volt és hány férfi, és valami egészen döbbenetes szám jött ki, hogy mennyire felülreprezentáltak a férfiak ezt illetően...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Pilinszky János műveket olvastak fel a 13. Nemzetközi Felolvasómaratonon

Ebben az évben 13. alkalommal szervezte meg a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár a Nemzetközi Felolvasómaratonot. Ezúttal a száz éve született Pilinszky János műveit olvasták fel a résztvevők. A legtöbben online, egyénileg csatlakoztak az eseményhez, de közel 200 helyszínen találkozhattak az irodalomkedvelők és tolmácsolták Pilinszky verseit, meséit. Az erdélyi megyék közül 14-ben csatlakoztak az eseményhez...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kisfilm forgatnak Hargita megyében Nyirő József Uz Bence című regénye alapján

Nyirő József Uz Bence című regényének részletéből készülő kisjátékfilm forgatása kezdődött pénteken Székelyföldön. Farkas György, a Szemfedő című film rendezője az MTI-nek elmondta: a székely favágó és a zsidó kereskedő különös találkozásáról, összebarátkozásáról szóló regényrészlet megfilmesítésekor „emberekkel kívánják eltakarni a tájat”. Farkas György hozzátette: annak a tudatában kezdte olvasni Nyirő József műveit, hogy az író sokan elutasítják. Arra a következtetésre jutott, hogy az elutasítás félreértésen alapszik. [...] A filmforgatás pénteki napján a sajtó munkatársai is betekintheztek a kulisszák mögé...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Gondolatok a Barabás Miklós Céh idei tárlatáról

A 2017 januárjában megrendezett, első nagyszabású tárlat után már hagyománnyá vált, hogy a Barabás Miklós Céh (BMC) kolozsvári csoportjának tagjai és meghívottjaik minden év elején a Kolozsvári Művészeti Múzeumban mutatják be alkotásaik legjavát egy reprezentatív kiállítás keretében. Az idén február 11-én megnyílt, ötödik BMC-tárlatot a korábbiaknál is nagyobb izgalommal és érdeklődéssel vártuk, hiszen a bizonytalan és nehézségekkel teli tavalyi év után kérdéses volt, hogy milyen érdeklődésre, részvétellel és színvonalra számíthatunk. Az idei tárlatra 88 képzőművész hozta el vagy küldte be az alkotásait, így összesen 142 munkát állítottunk ki, és örömmel konstatáltuk, hogy ez a tavalyi tárlatot is túlszárnyalja. [...] A kolozsvári művészek mellett főleg a marosvásárhelyi és a székelyföldi alkotók képviseltetik magukat...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Szikszai Mária kolozsvári antropológus frissen megjelent kötetéről

Rendkívül érdekes kétkötetes munka látott most napvilágot, Levelek egy letűnt világból – A mindennapok dokumentálása a 20. század papíralapú kultúrájában címmel. A kötet szerzője Szikszai Mária antropológus, az MTA külső köztestületi tagja, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézetének adjunktusa. Ezek a kötetek, valamint a tavaly megjelent, Letűnt világok antropológiája és a megismerhetetlen különös szépsége – Szociális kapcsolatháló és kulturális gyakorlat az írógép korszakában című könyved egy általad felfedezett különleges iratanyagról szól. [...] Az anyagra véletlenül találtam rá Nagyvároly környékén egy terepmunkám alkalmával egy poros padláson, amikor felújítás miatt akartak rendet rakni a tulajdonosok, és kidobásra megérettnek találtak sok régi holmit. [...] Ma, amikor lépten-nyomon a múltbéli személyiségek körüli mítoszteremtés erőfeszítései dominálják a közéletet, ezek a könyvek egy másfajta rátekintést nyújtanak. Az itt kirajzolódó életút inkább egy zaklatott EKG rajzához hasonlít, tele kisebb-nagyobb kiugrásokkal, csendesebb és zavarosabb szakaszokkal, apró örömökkal, hétköznapi konfliktusokkal, olykor évekig tartó, be nem teljesülő várakozásokkal vagy reményteli újrakezdésekkel...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Szórvány és közösség egy unitárius lelkipásztor szemével

Sándor Botond unitárius lelkész 38 évnyi nagyenyedi szolgálat után a napokban megy nyugdíjba. Életútja szorosan kötődik Dél-Erdély egykori magyar központjához, Nagyenyedhez, ahol az elmúlt évtizedekben a magyar közösség rohamos fogyásnak indult. A lelkipásztorral a közösségépítésről és a szórványsors kihívásairól beszélgettünk. [...] Természetes volt, hogyha kimentek a

mezőre, szóltak a papnak, nézzen be az állatokra, tegyen eléjük eleséget és itassa meg. Nem voltam nyakkendőös pap: ha valakinek segíteni kellett, mindig szívesen tettem. [...] A Ceaușescu-rendszer utolsó hét esztendeje nagyon nehéz időszak volt. [...] A magyar történelemben Nagyenyed a dél-erdélyi magyarság legfontosabb központja volt, a 19. század végéig az erdélyi protestáns lelkészképzés centruma is egyben. És nemcsak Trianonig számított virágzó magyar városnak, hanem jóval azután is. Az 1920-as és 30-as években sok székelyföldi értelmiségi telepedett ide. Ceaușescu iparosítási politikájával a hetvenes években gyakorlatilag egyik napról a másikra megtörtént a lakosságcsere. Diákkoromban még volt olyan időszak, amikor alig lehetett román szót hallani, de mire érettségiztem, már alig beszéltek magyarul az utcán. A gyülekezetnek 38 évvel ezelőtt négyszáz fölötti létszáma volt, ma 190, azaz kevesebb, mint a fele...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés a Hit Pajzsa díj kitüntetettjével, Jakab Gábor kolozsvári plébánossal

Hat, a kommunizmust megélt pálos szerzetes és Jakab Gábor pápai káplán, kolozsvári kerekdombi plébános kapta idén a Parma fidei – Hit pajzsa díjat. [...] A kolozsvári kerekdombi római katolikus gyülekezet plébánosának, Jakab Gábornak ítélték oda idén a 20. alkalommal kiosztandó Hit Pajzsa díjat. A 83 éves lelkész kereken hatvan éve szolgál, 52 esztendeje a kolozsvári gyülekezetben. A farkaslaki születésű pap szolgálatáról, a római katolikus egyházi lapok létrehozásáról, a hívekkel való kapcsolattartásról beszélt lapunknak. Egy farkaslaki születésű, székely fiatalember számára milyen volt a hatvanas évek végi Kolozsvár? – A mostani, 260 lelket számláló gyülekezethez képest bő ötven évvel ezelőtt 1200 hívem fogadott a Kerekdombon. Öt évtized alatt vallási és nemzetiségi szempontból egyaránt végignézhettem Kolozsvár fogyását...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

AUSZTRIA

Varga Judit lett a tanszékvezetője a Bécsi Zeneművészeti Egyetemnek

2013 óta zeneszerzőként és zongoraművészként dolgozik, március 1-től pedig betölti a zeneszerzés tanszék tanszékvezetői posztját a Bécsi Zeneművészeti Egyetemen. Az intézmény, amely nemrég új campuszal bővült, évek óta a QS University Raking TOP 3 intézménye között van. A magyar származású tanszékvezető a Bécsi Zeneművészeti Egyetemen 2013 óta oktat zeneszerzést valamint film- és médiaművészetet, és egyben a tanszék legfiatalabb professzora...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Nem az átlagfizetés növelése, hanem az intézményrendszer jobbá tétele lassíthatná az elvándorlást?

Szerbia az intézmények jobb munkája és a fejlettebb jogállamiság révén megvalósíthatná a nagyobb gazdasági növekedést. Pavle Petrović, a Költségvetési Tanács elnöke szerint ezt fel lehetne gyorsítani az évi mintegy 3,5 százalékról 5-5,5 százalékra. Egy belgrádi konferencián felszólalva kifejtette, az intézmények minősége fontos tényező. Az országból való kivándorlás nem lassulna le jelentősen, ha a bejelentés szerint 2025-ben az átlagfizetés elérné a 900 eurót, hanem csak akkor, ha intézmények jobban működnének. „Horvátországban most az átlagbér 900 euró, viszont a külföldre távozás óriási méretű, míg Lettországból és Litvániából az azonos átlagfizetés mellett az elvándorlás minimális. A különbség közöttük éppen az intézményrendszer minősége...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Törvénymódosítás a tankönyvek miatt

Aleksandar Vučić államfő ma Branko Ružić oktatásügyi miniszterrel megállapodott arról, hogy megteremtik a feltételeket arra, hogy az általános és középiskolás diákok számára a szerb nyelv és irodalom, a történelem és a földrajz tárgyakhoz szükséges tankönyvek elkészítését és kiadását az állam végezze...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Oktatásügyi cikksorozat: Játék, tanulás, programozás

Három szakember közreműködésével egy nyolc részből álló oktatási sorozattal igyekszünk választ találni olyan kérdésekre, amelyek egyre gyakrabban merülnek fel a tanügyi dolgozók és a szülők körében. Egy-egy oktatási téma kapcsán három olyan szakember osztja meg az olvasókkal a gondolatait, aki folyton igyekszik bővíteni a tudását a minél hatékonyabb módszerek elsajátítása érdekében. A sorozat állandó résztvevői: dr. Kulcsár Sarolta, a Logiscool zentai központjának szakértője, dr. Námesztovszki Zsolt, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dékán helyettese és tanára, az MTA külső köztestületének tagja, valamint Rózsa Zsombor, a Logiscool szerbiai iskolahálózatának igazgatója, sakkművész- és oktatási szakember, a szellemi képességek újítója. Korunk oktatási rendszerében megkerülhetetlen a digitális írástudás elsajátítása. Hol és milyen módon tud hasznosulni ez a tudás, milyen veszélyei lehetnek? [...] Námesztovszki Zsolt: [...] A gyorsan változó és sokszor kiszámíthatatlan jövőre felkészítő oktatásnak azonban sikerült néhány alapvető, támpontot lefektetnie. Az ma már bizonyos, hogy a lexikális tudás (mely egyébként még ma is nagy

népszerűségnek örvend az oktatás különféle szintjein) értéke rohamosan csökken, az alapfogalmak ismeretén túl szinte használhatatlan a munkaerőpiacon...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Cselédsorsról a zentai Alkotóházban

Újra Mohorovics Szemerédi Magda nyugalmazott újságíró filmjeit vetítették a zentai Alkotóházban. Ezúttal a Cselédsors és a Királyok festője című alkotásokat tekinthették meg az érdeklődők. Huguik Richárd, a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ igazgatója a bevezetőben elmondta, hogy ezekkel a filmekkel Hoffmann Artúrra emlékeznek, a közelmúltban elhunyt operatőrre és rendezőre...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Óbecsén járt a versvándor

Rendhagyó irodalom- és történelemóra résztvevői lehetek ma az óbecsei általános és középiskolások. Tóth Péter Lóránt kunszentmiklósi versvándor Radnóti Miklós versein keresztül mutatta be a költő utolsó heteinek történetét. Ő maga is végigjárta a Bortól Abdáig tartó 850 kilométeres erőltetett menetet. A versvándor ezen a héten több vajdasági településen járt, pénteken Topolyán zárja körútját...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)